

59 'בריה' הבאה מדבר שיש בו נשמה יש לה חשיבות, ולכן חייב
60 עליה אף בפחות מכזית, אבל חָפָה לא חֲשׂוּבָה – אין לה חשיבות
61 ועל כן אין לה דין 'בריה'.
62 מביאה הגמרא ברייתא לסייע לרבי ירמיה: תָּנִיא כְּוִתִּיה דְּרַבִּי
63 יְרֵמְיָה – שנינו בברייתא בדברי רבי ירמיה, רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל
64 שְׁהוּא לְמַפּוֹת – בכל האיסורים השיעור למלקות הוא בכל שהוא,
65 לא אֲמָרוּ שִׁיעוּר הַחֵיּוֹב הוּא בְּכֻזָּת, אֲלָא לְעֵצֵן חֵיּוֹב כְּרָבָן, וכיון
66 שלא צריך שיעור למלקות, גם לא צריך שיהיה בריה, ולוקים
67 באיסור טבל אפילו על קמח כל שהוא.

משנה

68 משנתנו היא המשך למשנה הראשונה בפרק, ומונה איסורים
69 נוספים שלוקים עליהם. הָאוֹכֵל בְּכֻזָּת עַד שְׁלֹא קָרָא עָלֵיהֶם – כהן
70 האוכל ביכורים לפני שהבעלים קיים את המצוה לקרוא את
71 פרשת 'ארמי אובד אבי', וכן כהן האוכל קֶדְשֵׁי קִדְשִׁים חוּץ לְזִלְעִים
72 – חוץ לקלעי חצר המשכן, וכן אדם האוכל קֶדְשִׁים קְלִים וּמַעֲשֶׂה
73 שֵׁנִי חוּץ לַחֻמָּה – חוץ לחומת ירושלים, וכן אדם הַשּׁוֹכֵר אֶת הַעֲצָם
74 בְּקֶרֶבן פֶּסַח הַחֹהֵר, ועבר על מה שנאמר (שמות יב מז) 'וְעַצֶּם לֹא
75 תִּשְׁבְּרוּ בו', בכל האיסורים הללו חָרִי זֶה לִזְקָה אֲרָבָעִים. אֲבָל
76 הַמּוֹתֵר בְּחֹהֵר – שלא אבל את כל הקרבן פסח במשך הלילה
77 ועבר על מה שנאמר (שמות יב י) 'וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר', וכן
78 הַשּׁוֹכֵר עֵצֶם בְּקֶרֶבן פֶּסַח טָמֵא, אִינוּ לִזְקָה אֲרָבָעִים. בנוותר, משום
79 שניתק לעשה, שנאמר לאחר הלאו 'וְהִנֵּתָר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר בָּאֵשׁ
80 תִּשְׂרֹף'. והטעם שפטר בשובר עצם בפסח הטמא, משום שנאמר
81 בתורה 'וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בו' ודורשים 'בו' ולא בפסול, שהאיסור
82 הוא דווקא בקרבן פסח כשר ולא בפסול.
83 עתה דנה המשנה לגבי העובר על מצות שילוח הקן. נאמר
84 בפרשת כי תצא (דברים כב רז) 'כִּי יִקְרָא קֶן צִפּוֹר לִפְנֵיךָ וגו' והָאֵם
85 רִבְצָתָהּ עַל הָאֶפְרָחִים או על הביצים, לא תקח הָאֵם עַל הַבָּנִים,
86 שֶׁלֹּא תִשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ'. דהיינו שיש 'לאו' לא
87 לקחת את האם בעודה על הבנים, וכן יש 'עשה' לשלח את האם.
88 ונחלקו התנאים האם כוונת התורה לנתק את הלאו בעשה זה:
89 הַנּוֹטֵל אֵם עַל הַבָּנִים, ובכך עבר על 'לאו', רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, לִזְקָה
90 על כך שעבר על ה'לאו', וְאִינוּ מְשַׁלְּחָה – אינו מצווה לשלח לאחר
91 שלקה, וְהַכְּמִים אֲמָרִים, וְאִינוּ לִזְקָה – יכול לקיים את
92 המצוה עשה לשלח את האם, ובכך נפטר מהמלקות. ממששים
93 חכמים: זֶה הַכֹּלל כָּל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שֵׁשׁ בָּהּ קוֹם עֲשֵׂה – מצוה
94 עשה השייכת ללאו, ושייך לקיימה אחר הלאו, אִין חֵיבִין עָלֶיהָ
95 מלקות, אלא יקיים את העשה ויפטר מהמלקות.

גמרא

96 הגמרא מבארת שהדין השנוי במשנתנו לענין ביכורים שנוי
97 במחלוקת. אֲמַר רַבָּה בַּר בַּר חֲנָה אֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן, זו – משנתנו
98 ששנינו בה שקודם קריאת פרשת 'ארמי אובד אבי' אסור לכהן
99 לאכול מהביכורים, היא דְּרַבִּי רַבִּי עֲקִיבָא סְתִימָתָא, כלומר,
100 בהרבה משניות היה רבי רגיל להביא דברי רבי עקיבא ולשנותם
101 בסתם, ולא הזכיר שרבי עקיבא אמרם, ורבי יוחנן שמע שכך
102 סובר רבי עקיבא, ועל פי זה אמר שרבי עקיבא הוא זה ששנה את
103 משנתנו, אֲבָל חֲכָמִים אֲמָרִים בְּכֻזָּת הִנָּחָה מַעֲבָרָתָהּ בְּהֵן – הנחתם
104 בעזרה לפני המזבח מעכבת אכילתם, אבל קְרִיאתָהּ אִין מַעֲבָרָתָהּ, בְּהֵן
105 ולאחר שהונחו בעזרה רשאי הכהן לאכלם.
106 שואלת הגמרא: וְלִימָא זו דְּרַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן סְתִימָתָא – היה לרבי
107 יוחנן לומר שמשנתנו היא כרבי שמעון, ולהביא סיוע לדבריו
108 שכך סובר רבי שמעון מהברייתא המובאת להלן, ומדוע נקט
109 שמשנתנו היא רבי עקיבא, ואומר כן בלי שום סיוע, אלא רק על
110 פי מה ששמע שכך הוא סובר. עונה הגמרא: הָאֵא קָא מְשַׁמְעָה לָן –

1 קוֹרְאֵת אֶת הַשֵּׁם וְאִינוּ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ – חייב לקיים מצות הפרשת
2 מעשר עני על ידי קריאת שם שאומר שהפירות המונחים בצד זה
3 יהיו מעשר עני, אלא שלא צריך להוציאם מתוך שאר הפירות,
4 כדי לברר שהם פירות המעשר, ויכול לאכלם עם שאר הפירות.
5 מֵאִי לָאוּ בְּהָא קָא מִפְּלִגִי – האם לא בזה נחלקו (ובדין של רבי יוסי),
6 דְּמַר סָבֵר – חכמים סברו וְדַאי טַבְּלָו – שבטבל ודאי, קודם
7 שהופרש ממנו מעשר עני, עדיין נחשב בטבל (ובדברי רבי יוסי),
8 ולכן בדמאי שהוא ספק, צריך להפריש מעשר עני ולהוציא מיד
9 ספק טבל, וְמַר סָבֵר – ורבי אליעזר סבר וְדַאי אִינוּ טַבְּלָו – גם
10 בטבל ודאי, אם הפרישו את כל המעשרות ולא הפרישו מעשר
11 עני אינו נחשב בטבל, ועל כן גם בדמאי, אין צריך להפריש מספק.
12 אביי דוחה את דברי רבי יוסף, ומעמיד את מחלוקת התנאים
13 בענין אחר: אֲמַר לִיה אֲבִי לַרְבִּי יוֹסֵף, אִי הָכִי – אם כך אֲדַמְּפִלְגִי
14 בְּסִפְקִי וְלִפְלִגִי בְּדַמֵּי – עד שנחלקו בדמאי שהוא ספק, היה
15 להם לחלוק בטבל ודאי, שלא הפרישו ממנו מעשר עני, האם
16 הוא טבל או לא. אֲלָא על כרחך שנחלקו בדבר אחר, דְּבִבְלִי
17 עֲלָמָא – כולם, גם רבי אליעזר וגם חכמים, סוברים וְדַאי טַבְּלָו
18 – שבטבל ודאי שלא הופרש ממנו מעשר עני, עדיין טבל הוא
19 וּכְרַבִּי יוֹסִי, וְהָכָא בְּהָא קָא מִפְּלִגִי – ובאן בדמאי נחלקו בדבר
20 זה, דְּמַר – רבי אליעזר סָבֵר, לֹא נִחְשְׂדוּ עַמֵּי הָאָרֶץ עַל מַעֲשֶׂה
21 עֲנִי שֶׁל דְּמַאי, ולכן בדמאי לא צריך אפילו לקרוא שם למעשר
22 עני, והטעם שהקפידו להפרישו, בִּינּוּ דְּמִמּוֹנָא הוּא אֲפִרְוִישִׁי
23 מִפְּרִישׁ – כיון שידוע העם הארץ שגם אם יפריש ויתן לזה שם
24 מעשר עני, אין באכילתו מיתה, אלא רק איסור ממון של גזל
25 עניים, לכן מפרישים הם את המעשר עני כדי לתקן את הפירות
26 שלא יהיו טבל, ולוקחים אותו לעצמם, ואינם חוששים לגזל
27 עניים. וְרַבִּין סָבֵר בִּינּוּ דְּמִרְחָא לִיה מִלְּחָא – כיון שיש טירחה
28 בהפרשה, על כן לא מִפְּרִישׁ.

29 שנינו במשנתנו (לעיל יג): בְּהָא אֲבָל מִן הַטַּבָּל וכו' ויהא חייב, רבי
30 שמעון אמר כי כיון שהיה חכמים אמרים כזית, אמר להן רבי
31 שמעון, אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב,
32 אמרו לו מפני שהיא כברייתא, אמר להן אף חטה אחת כברייתא.
33 הגמרא מביאה מחלוקת כיצד ביאר ריש לקיש את מחלוקתם:
34 אֲמַר רַב בִּיבִי אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, מַחְלֻקַּת בְּחָטָה – רבי
35 שמעון וחכמים נחלקו רק בחטה שלימה כברייתא, האם חייבים
36 עליה מלקות משום 'בריה' אף שאין בה כזית, אֲבָל בְּקָמָה – כאשר
37 טחן את החטה ואינה שלימה כברייתא דְּרַבִּי הִבֵּל – מודה רבי
38 שמעון לחכמים שלוקים רק בכזית. וְרַבִּי יְרֵמְיָה אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
39 לָקִישׁ, בְּמַחְלֻקַּת בָּזוּ – בחיטה, בָּזוּ מַחְלֻקַּת בָּזוּ – בקמח, ורבי
40 שמעון מחייב מלקות בכל שהוא גם בקמח.

41 מקשה הגמרא על רבי ירמיה: תָּנִן – שנינו במשנתנו (לעיל יג): אֲמַר
42 לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן לַחֲכָמִים, אִי אִתָּם מוֹדִים לִי בְּאוֹכֵל נְמִלָּה כָּל שְׁהוּא
43 שְׁהוּא חֵיב, וכשם שחייב על נמלה אף בפחות מכזית כך יש לחייב
44 בחיטה אף שאין בה שיעור. אֲמָרוּ לוֹ חֲכָמִים לַרְבִּי שְׁמַעוֹן, אֲכִן
45 בנמלה אנו מודים שֶׁמֶנִּי שְׁהוּא שלימה כְּבִרְיָתָהּ. אֲמַר לָהֶן רַבִּי
46 שמעון, אִף חֲטָה אַחַת הִיא שלימה כְּבִרְיָתָהּ, ויש לחייב גם בה
47 בפחות מכזית. מדדיקת הגמרא, חֲטָה אִין קָמָה לֹא – ומכך שהזכיר
48 רבי שמעון בדבריו, 'חטה כברייתא' מדויק שרק באופן זה חייב
49 מלקות בכל שהוא, ולא בקמח.

50 דוחה הגמרא: לְדַבְּרֵיהֶם קָאָמַר לָהּ – רבי שמעון נקט כך בלשונה,
51 משום שהקשה להם על פי דבריהם ולשיטתם, וכך היא כוונתו,
52 לְדִידִי – אני סובר שֶׁאִפְּלִי קָמָה נָמִי – גם על קמח לוקים בפחות
53 מכזית, אֲלָא לְדִידִיכוּ – אתם סוברים שבקמח צריך כזית, אודו לי
54 מִיָּתָה דְּחֲטָה אַחַת כְּבִרְיָתָהּ – הודו לי לכל הפחות בחטה שלימה,
55 שלוקים עליה אפילו בפחות מכזית משום שהיא שלימה כברייתא,
56 וכשם שלוקים על נמלה שלימה כברייתא.

57 מבארת הגמרא מה רבנן עונים על כך לרבי שמעון: וְרַבָּנִין סִבְרוּ,
58 שאין לרמות חיטה לנמלה, משום שדווקא בְּרִית נְשָׁמָה חֲשׂוּבָה –

1 רבי יוחנן רצה לחדש לנו, דרבי עקיבא כרבי שמעון כבדרא ליה –
 2 שגם רבי עקיבא סובר כרבי שמעון שקריאה מעכבת.
 3 מבררת הגמרא: מאי רבי שמעון – היכן מצינו שרבי שמעון סובר
 4 כן. משיבה הגמרא: דתניא בברייתא, נאמר בתורה (דברים יב ז) 'לא
 5 תוכל לאכל בשר ערירי מעשר דגנך ותרשף ויצהרך ובכרת בקרך
 6 וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך', רבי שמעון
 7 דורש מקרא זה, 'ותרומת ידך' אלו כבורים, ונקראים כך משום
 8 שנאמר בהם לשון 'יד', שנאמר (שם כו ד) 'ולקח הכהן הטנא מידך',
 9 אמר רבי שמעון, מה בא פסוק זה ללמדנו, אם בא ללמד שיש
 10 מלקות לאדם האוכלן חוץ לחומה – חוץ לחומת ירושלים, אם כן
 11 מיותר הוא, שהרי אפשר ללמוד ביכורים קל וחומר ממעשר הקל,
 12 וכך יש ללמוד, ומה מעשר הקל אם אוכלן חוץ לחומה לוקה,
 13 כבורים החמורים לא כל שכן שהאוכלן חוץ לחומה לוקה. הא –
 14 אלא על כרחך לא בא הכתוב 'ותרומת ידך', אלא ללמד לאוכל
 15 מכבורים עד שלא קרא עליהן שהוא לוקה. וכמו ששנינו במשנתנו
 16 שקריאה מעכבת את אכילת הביכורים, שכיון שידענו שיש בו
 17 מצות עשה לקרוא, יש לומר שבאה דרשה זו ומוסיפה בו איסור
 18 'לאו' לאסור אכילה קודם קריאה.
 19 ממשיך רבי שמעון לדרוש את הפסוק: 'ונדבתיך' זו תודה ושלמים,
 20 ונקראים כך משום שסתמן באים בתורת נדבה שאין עליה
 21 אחריות, אמר רבי שמעון, מה בא פסוק זה ללמדנו, אם בא ללמד
 22 שיש מלקות לאוכלן חוץ לחומה, אם כן הוא מיותר, שהרי אפשר
 23 ללמוד דין זה בקל וחומר ממעשר, הא – אלא על כרחך לא בא
 24 הכתוב 'ונדבותיך', אלא לאוכל בתודה ושלמים לפני זריקה – לפני
 25 זריקת הדם שהוא לוקה, שמאחר שנאמר בהם מצות עשה וידם
 26 זבחיך ישפך' ורק לאחר מכן נאמר 'והבשר תאכל' (דברים יב כו), יש
 27 לומר שדרשה זו מוסיפה בו איסור לאו.
 28 ממשיך רבי שמעון לדרוש את הפסוק: 'ובכורות' זה הכבור, אמר
 29 רבי שמעון, מה בא פסוק זה ללמדנו, אם בא ללמד שיש מלקות
 30 לאוכלן חוץ לחומה, אם כן מיותר הוא, שהרי אפשר ללמוד דין זה

31 בקל וחומר ממעשר, ואם בא ללמד שיש בכבור מלקות לאוכלו
 32 לפני זריקה, גם מיותר הוא, שהרי אפשר ללמודו בקל וחומר
 33 מתודה ושלמים, הא – אלא על כרחך לא בא הכתוב 'ובכורות' אלא
 34 ללמד לזר האוכל מן הכבור אפילו לאחר זריקה שהוא לוקה,
 35 שמאחר שהותר רק לכהנים לאכלו, שנאמר לגבי בכור (במדבר יח
 36 יח) 'ובשרם יהיה לך כחזה התנופה', יש לומר שדרשה זו מוסיפה
 37 בו איסור 'לאו'.
 38 ממשיך רבי שמעון לדרוש את הפסוק: 'בקרך וצאנך' זו חטאת
 39 ואשם, אמר רבי שמעון, מה בא פסוק זה ללמדנו, אם בא ללמד שיש
 40 מלקות לאוכלן חוץ לחומה, אם כן מיותר הוא, שהרי אפשר
 41 ללמודם בקל וחומר ממעשר, ואם בא ללמד שיש מלקות לאוכלם
 42 לפני זריקה, גם מיותר הוא, שהרי אפשר ללמוד דין זה בקל וחומר
 43 מתודה ושלמים, ואם בא ללמד שיש מלקות לזר האוכלם לאחר
 44 זריקה, גם מיותר הוא, שהרי אפשר ללמוד דין זה בקל וחומר
 45 מכבור, הא – אלא על כרחך לא בא הכתוב 'בקרך וצאנך' אלא
 46 ללמד לאוכל – בין זר ובין כהן האוכל מחטאת ואשם אפילו לאחר
 47 זריקה חוץ לקלעים שהוא לוקה, שמאחר שיש בו מצות עשה
 48 שנאמר לגבי חטאת (ויקרא י ט) 'במקום קדש תאכל בנצח אהל
 49 מועד', יש לומר שדרשה זו באה להוסיף בו איסור 'לאו'.
 50 ממשיך רבי שמעון לדרוש את הפסוק: 'נדריך' זו עולה, אמר רבי
 51 שמעון מה בא פסוק זה ללמדנו, אם בא ללמד שיש מלקות לאוכלן
 52 חוץ לחומה, אם כן מיותר הוא, שהרי אפשר ללמוד עולה בקל
 53 וחומר ממעשר, ואם בא ללמד שיש מלקות לאוכלה לפני זריקה,
 54 גם מיותר הוא, שהרי אפשר ללמדה בקל וחומר מתודה ושלמים,
 55 ואם בא ללמד שיש מלקות לאוכלה לאחר זריקה, גם מיותר הוא,
 56 שהרי אפשר ללמדה בקל וחומר מכבור, ואם בא ללמד שיש
 57 מלקות לאוכלה חוץ לקלעים, גם מיותר הוא, שהרי אפשר
 58 ללמדה בקל וחומר מחטאת ואשם, הא – אלא על כרחך לא בא
 59 הכתוב

מכות דף יז עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) רה

יותר מִחֲמִשָּׁתָּא וְאַשֶּׁם, שָׁבֵן כָּלִיל – עולה דינה להיות נקרכת כולה
 ואינה נאכלת כלל, ואילו בחטאת ואשם יש חלק לכהנים, אֲדָרְבָּה
 – והרי אפשר גם לומר הפוך שחֲמִשָּׁתָּא וְאַשֶּׁם חֲמִיר – חמורים יותר
 מעולה, שָׁבֵן מִכֶּפֶר – שבאים על חטא עבור כפרה, ואילו עולה
 באה בנדבה.
 מבראת הגמרא שגם את הלימוד של עולה מתורה ושלמים
 ומבכור יש לדחות: וְכֵן כּוֹלְהוּ – שאר הקרבנות שאינם מכפרים
 כגון תודה שלמים ובכור, חֲמִיר מְעוֹלָה – חמורים מעולה משום
 דְּאֵיתָּ בְּהוּ שְׁתֵּי אֲכִילוֹת – שיש בהם אכילת מזבח ואכילת אדם,
 ואילו בעולה יש רק אכילת מזבח. עד כאן הם דברי רבא, שאמנם
 שיבח את דרשת רבי שמעון, אך סבר שיש לדחותה.
 מבררת הגמרא: אֵלָּא – מאחר שרבא סובר שיש דחייה לדרשת
 רבי שמעון, מֵאִי דִּילֵידָא אִימִיה כְּרִבִּי שְׁמַעוֹן – מדוע שיבחו על
 דרשה זו ואמר שצריך להתפלל ללדת בן כמותו. משיבה הגמרא:
 דְּלִמָּא דְּכִבְרִי לִיה דְּבִכּוּר, חֲמִיר – שלפי מה שסבר בחומרות מִכֶּפֶר לִיה
 לְקָרָא וְדִירֵשׁ לִיה – נהג בחכמה לסרס את הפסוק, ולדורשו שלא
 כסדרו, ואילו היה דורשו כסדרו מתחילתו לסופו, לא היה נדרש
 בן.
 מקשה הגמרא: כיצד מחייב רבי שמעון מלקות מקל וחומר, וְכִי
 מוֹחֲרִין מִן הָרִין – וכי למדים אזהרת 'לאו' מקל וחומר, הָא אֲפִילוּ
 לְמֵאן דְּאָפֶר עוֹנֵשִׁין מִן הָרִין – הרי אפילו מי שסובר שאפשר לחייב
 עונש מקל וחומר, מודה שאין מוֹחֲרִין מִן הָרִין, כלומר אין ללמוד
 עוזה מקל וחומר, הן לענין לחייב מלקות את העובר על
 אזהרת 'לאו' מקל וחומר, הן לענין לחייב מלקות ממנו אזהרה
 כך וכדין העובר על כל 'לאו', והן לענין ללמוד ממנו אזהרה
 לעונשים ושכן אין עונשים אלא אם כן מזהירים. ועל כן יש לומר
 שכל המוזכרים בפסוק באו ללמד שיש מלקות לאוכלם חוץ
 לחומה, שהרי אי אפשר ללמוד זאת בקל וחומר ממעשר. מתרצת
 הגמרא: אִיסּוּרָא בְּעָלְמָא – אכן רבי שמעון לא בא לחייב מלקות
 מחמת דרשה זו, אלא דרש כן רק כדי ללמוד שיש איסור בדבר.
 מקשה הגמרא: וְהָאֵסֶר רָבָא, וְר' שְׁאֲבֵל מִן הָעוֹלָה, לִפְנֵי זִרְקָה, חִין
 לְחוּמָה, לְדַעַת רַבִּי שְׁמַעוֹן לִזְקָה חֲמִשׁ, ומבואר שרבא שרבי
 שמעון בא לחייב מלקות בדרשתו, וחוזרת הקושיא שהרי אין
 מזהירין מן הדין. מתרצת הגמרא: חֲמִשָּׁה אִיסּוּרִין הִיוּ – אין כוונת
 רבא שמשלם לוקים, אלא כוונתו שעוברים בזה על חמשה
 איסורים.
 שואלת הגמרא: וְהָאֵנָּה תֵּנִן – והרי שנינו במשנה (לעיל יג.) אֵלוֹ חֵן
 הָלוֹקִין? ומשנתינו (לעיל ע"א) היא המשך המשנה הקודמת, ושנינו
 בה ביכורים קודם קריאה וקדשי קדשים חוץ לקלעים, ושניהם
 נלמדים מדרשה זו, משמע שרבי שמעון בא לחייב מלקות.

אֵלָּא ללמד לאוכל מן הָעוֹלָה לְאַחַר זִרְקָה אֲפִילוּ בְּפָנִים שְׁהוּא לִזְקָה,
 שכיון שעולה נקטרת כולה על המזבח שנאמר (ויקרא א ט) וְהִקְטִיר
 הַכֹּהֵן אֶת הַכֹּל, יש לומר שדרשה זו באה להוסיף בה איסור 'לאו'.
 עד כאן דברי הברייתא, שבה מבואר שרבי שמעון סובר שקרייה
 מעכבת בביכורים, וכמבואר במשנתנו.
 הגמרא מביאה שרבא שיבח דרשה זו על אף שסבר שיש עליה
 דחייה. אֲמַר רָבָא, דִּילֵידָא אִימִיה כְּרִבִּי שְׁמַעוֹן תִּילִיד וְאִי לֹא
 תִילִיד – אשה המתפללת לה' על בן, התפלל שיהא תלמיד חכם
 כמו רבי שמעון, ואם לא יהיה כרבי שמעון עדיף שלא תלד, ובכך
 משבח רבא את דבריו של רבי שמעון, מוסיף רבא, וְאֵפֶּן עַל גַּב
 דְּאֵיתָּ לְהוּ פִּירְקָא – ואף שיש לדחות את דבריו, שהרי מֵאִי – מה
 היא החומרא דְּכַבּוּרִים יותר מִמַּעֲשֵׂה, שָׁבֵן ביכורים אֲסוּרִים לְזִרִים,
 ואילו מעשר מותר באכילה לזרים (ובירושלים), אֲדָרְבָּה – והרי
 אפשר לומר גם הפוך, שִׁמְעָשֵׁר חֲמור מביכורים, שָׁבֵן אֲסוּר לְאוֹנִין –
 אדם שמת אחד מהשבעת קרוביו, באותו יום נקרא 'אונן' ואסור
 באכילת מעשר שני, ואילו ביכורים לפי רבי שמעון (ובמות עג)
 מותרים לאונן, ואם כן אי אפשר ללמוד ביכורים בקל וחומר
 ממעשר.
 מבאר רבא את הדחייה לדרשה השניה: וּמֵאִי חוּמְרָא דְּתוֹךְ
 וְשִׁלְמִים יותר מִמַּעֲשֵׂה, שָׁבֵן תודה ושלמים מְעוֹנִין מִתַּן דְּמִים
 וְהִקְטִיר אִיסּוּרִין לְנִפְי מִזְבֵּחַ, ואילו במעשר שני לא מקריבים
 כלום. אֲדָרְבָּה – והרי אפשר לומר גם הפוך שִׁמְעָשֵׁר חֲמור מתודה
 ושלמים, שָׁבֵן מְעוֹנִין כֶּכָּף צוּרָה – שהרי הרוצה לפדות מעשר שני
 יכול לפדותו רק על מטבע שטבעה בו צורה, ואילו תודה
 ושלמים, אף כאשר נפסלים פסול הגוף ויש להם פדיון, לא צריך
 לפדותם דווקא על כסף שיש בו צורה, ואם כן אי אפשר ללמודם
 בקל וחומר ממעשר.
 מבאר רבא את הדחייה לדרשה השלישית: וּמֵאִי חוּמְרָא דְּכַבּוּר
 יותר מְתוּקָה וְשִׁלְמִים, שָׁבֵן בכור קְדוּשָׁתו מִרְחָם – מיד כאשר יצא
 ראשו או רובו מרחם אמו נהיה קדוש, ואילו תודה ושלמים
 בתחילה הם חולין עד שהבעלים יקדיש אותם, אֲדָרְבָּה – והרי
 אפשר גם לומר הפוך שתוֹקֵה וְשִׁלְמִים חֲמורים מבכור, שָׁבֵן מְעוֹנִים
 מִמִּיכָה וְנִסְכִּים וְהַגְּנִיפָתָּ חוֹה וְשׁוֹק, ואילו בכור לא טעון כל אלו,
 ואם כן אי אפשר ללמודו בקל וחומר מתודה ושלמים.
 מבאר רבא את הדחייה לדרשה הרביעית: וּמֵאִי חוּמְרָא דְּחֲמִשָּׁתָּא
 וְאַשֶּׁם יותר מִכֶּפֶר, שָׁבֵן חטאת ואשם הם קְדָשִׁי קְדָשִׁים, ואילו בכור
 הוא קדשים קלים, אֲדָרְבָּה – והרי אפשר גם לומר הפוך שִׁכּוּר
 חֲמור מחטאת ואשם שָׁבֵן קְדוּשָׁתו מִרְחָם, ואילו חטאת ואשם הם
 חולין עד שהבעלים מקדיש אותם.
 מבאר רבא את הדחייה לדרשה החמישית: וּמֵאִי חוּמְרָא דְּעוֹלָה